

Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

Haftalık Ekonomi Bülteni

4 Temmuz/ 2025

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Küresel ısınma, ciğerlerimizi yine yaktı!

- ❑ Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, son bir haftada çıkan 624 yangının 621'ini kontrol altına aldıklarını belirterek "Cumhuriyet tarihinin en iyi hava ve kara filosu ve personeliyle müdahalelerimizle bu zorlu süreçte çok iyi sonuçlar aldık." dedi.
- ❑ Yumaklı, Orman Genel Müdürlüğü Yangın Yönetim Merkezi'nde, orman yangınlarına ilişkin son durumu paylaştı.
- ❑ Son 1 haftanın orman yangınlarıyla mücadelede çok yoğun geçtiğini belirten Yumaklı, bu yılın 6 ayında 1305'i ormanlık alanda, 1739'u da orman dışında olmak üzere toplam 3 bin 44 yangın çıktığı bilgisini verdi.
- ❑ Yumaklı, bu yangınlarla Cumhuriyet tarihinin en büyük kara ve hava filosu, deneyimli 25 bin personelle mücadele ettiklerini ifade ederek, "Hava araçlarımız yaz başından bu yana 16 bin 35 sorti yaptılar ve sadece havadan 52 bin ton su atıldı. Yaklaşık 3 bin 44 yangından 624'ü sadece son 1 haftada çıktı. Yani neredeyse 5'te 1'i son 1 haftada çıktı." dedi.
- ❑ Son 1 haftada İzmir'de, Sakarya'da, Hatay'da, Bilecik'te, Manisa'da, İstanbul'da ve Bursa'da çok ciddi boyutlara ulaşan yangınlarla mücadele ettiklerine işaret eden Yumaklı, "Bu illerde 20 büyük yangından, her biri hafızalara kazınan 2021 yangınları potansiyelini gördük. Dolayısıyla Cumhuriyet tarihinin en iyi hava ve kara filosu ve personeliyle müdahalelerimizle bu zorlu süreçte çok iyi sonuçlar aldık." değerlendirmesinde bulundu.
- ❑ Yumaklı, söz konusu 624 yangının 621'ini kontrol altına aldıklarını, sadece bugün 9 büyük yangınla mücadele ettiklerini bildirdi.
- ❑ Bu yangınlardan 6'sını kontrol altına aldıklarının bilgisini paylaşan Yumaklı, "Antalya, Mersin, Kırklareli, İstanbul Silivri, Adana Ceyhan, Uşak Eşme bu yangınlar kontrol altına alınmıştır." dedi.
- ❑ Yumaklı, İzmir'in Çeşme ilçesindeki yangının da enerjisinin düştüğünü ve bu yangınla ilgili çok daha güzel haberler vermeyi umduklarını söyledi.
- ❑ İzmir'in Ödemiş ilçesindeki yangının rüzgarın etkisiyle büyüyerek çok geniş alana hızlıca yayıldığını aktaran Yumaklı, şiddetli rüzgarın devam ettiğini ve yangınla mücadelenin sürdüğünü bildirdi.
- ❑ Yumaklı, yangınlarla mücadele eden personelden birini bugün şehit verdiklerini dile getirerek, "Bir diğer arkadaşımız da şu anda entübe vaziyette hastanede. Yine Ödemiş'te 81 yaşında bir vatandaşımızı kaybettik. Hepsine Allah'tan rahmet diliyorum." diye konuştu.
- ❑ Orman yangınlarında yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet dileriz.

Dünyada sıcaklık rekorları ve yangınlar

- ❑ ABD ve Avrupa'da aşırı sıcak hava dalgasının tetiklediği ve şiddetlendirdiği yangınlar, birçok ülkede hayatı olumsuz etkiliyor.
- ❑ Bu kapsamda, ABD, Yunanistan, Almanya, İngiltere ve Arnavutluk'ta itfaiye ve sivil savunma ekipleri, orman yangınlarıyla mücadele için seferber oldu.
- ❑ Yangınların geniş alanlara yayıldığı Yunanistan'ın başkenti Atina'ya yaklaşık 30 kilometre uzaklıktaki Koropi bölgesinde bazı yerleşim birimleri tedbir amaçlı tahliye edildi.
- ❑ Yunan Devlet Televizyonu ERT'nin haberine göre, Koropi'de bugün öğle saatlerinde çıkan açık alan yangını kısa sürede yerleşim birimlerine yaklaştı.
- ❑ Yunanistan Sivil Koruma Bakanlığı, bölgedeki sakinlerin cep telefonlarına gönderdiği "acil" kodlu mesajla tedbir amacıyla bölgenin tahliye edilmesini istedi.
- ❑ İtfaiye ekipleri yangına hem havadan hem de karadan müdahale ediyor, ancak şiddetli rüzgar çalışmalarını zorlaştırıyor.
- ❑ Almanya'nın doğusunda yer alan Saksonya ve Thüringen eyaletlerinde 1 Temmuz'da çıkan iki büyük orman yangını da etkisini sürdürüyor.
- ❑ İngiltere'nin kuzeyindeki Huddersfield kentinde bulunan tarihi ve simgesel Castle Hill Tepesi'nde yangın meydana geldi.
- ❑ Avrupa Birliği (AB), orman yangınlarının Avrupa'daki birçok ülkeyi etkilemeye başlaması üzerine Sivil Koruma Mekanizmasını devreye soktu. Bu kapsamda, 14 Avrupa ülkesinden 650 itfaiyeci Fransa, Yunanistan, Portekiz ve İspanya'daki yüksek riskli yerlerde stratejik olarak konumlandırıldı.

NATO zirvesi, Ankara ekonomisine olumlu yansıyacak

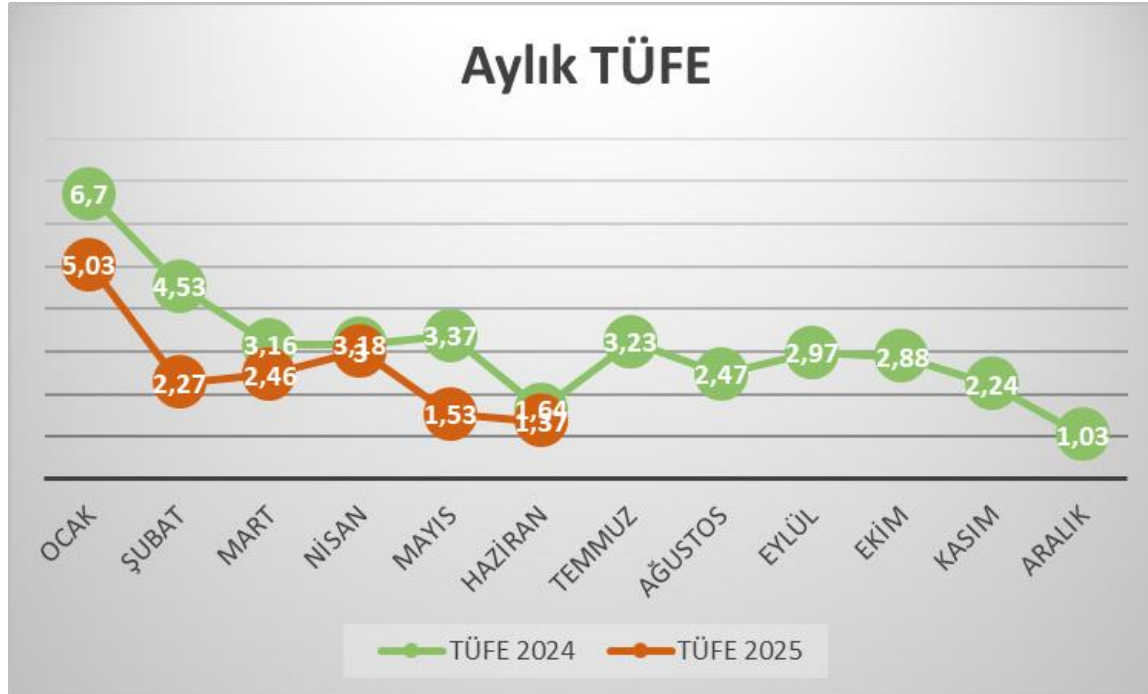
- ❑ Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran, Ankara'nın 2026 NATO Zirvesi'ne ev sahipliği yapacak olmasını değerlendirerek, "Ankara'mız ekonomik potansiyelini sergilemek için tarihi fırsat yakalayacak." ifadesini kullandı.
- ❑ Baran, yaptığı yazılı açıklamada, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın NATO Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'nin Temmuz 2026'da Türkiye'nin ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleştirileceğini açıkladığını anımsattı.
- ❑ Ankara'nın Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olarak bugüne kadar birçok diplomatik görüşme, uluslararası toplantı ve organizasyona ev sahipliği yaptığını belirten Baran, NATO Zirvesi'nin, bu misyonun taçlandığı organizasyon olacağını vurguladı.
- ❑ Baran, zirveye, Fransa, Belçika, Birleşik Krallık, ABD, Almanya, İtalya, İspanya ve Türkiye başta olmak üzere 32 NATO üyesinin devlet ve hükümet başkanlarının katılacağını bildirerek, etkinliğe, diplomatlar, güvenlik uzmanları, uluslararası örgütlerin üst düzey temsilcilerinden oluşan geniş katılım beklendiğine işaret etti.
- ❑ Bu zirvenin Ankara'ya sağlayacağı katkılara dikkati çeken Baran, açıklamasını şöyle sürdürdü:
- ❑ "Ankara'mız, küresel diplomasiye ev sahipliği yaparken, ekonomik potansiyelini sergilemek için tarihi fırsat yakalayacak. Üretim, ticaret ve turizm başta olmak üzere çok boyutlu potansiyelini sergileyecek. Zirve süresince Ankara'da olacak uluslararası heyetler, konaklamadan, ulaşım, güvenlikten, iletişim ve hizmet sektörüne kadar pek çok alanda ekonomik hareketlilik oluşturacak. Ankara'mızda oteller, restoranlar, lojistik firmaları başta olmak üzere birçok sektör bu süreçte doğrudan fayda sağlayacak, şehrimizin ticareti canlanacak, ekonomik hareketliliği artacak. Ankara iş dünyası açısından da uluslararası yeni temas ve işbirlikleri için zemin oluşacak. Başkentimizin bu tarihi fırsatı en iyi şekilde değerlendireceğine inanıyorum.«
- ❑ Baran, bu yıl Hollanda'nın Lahey kentinde gerçekleştirilen NATO Zirvesi'nde üye ülkelerin, savunma harcamalarını Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'larının yüzde 2'sinden yüzde 5'ine yükseltme hedefi koyduğunu hatırlatarak, zirvenin gelecek yıl savunma sanayisinin güçlü merkezlerinden, ASELSAN, TUSAŞ, ROKETSAN, MKE ve ASFAT gibi şirketlerin bulunduğu Ankara'da yapılacak olmasını anlamlı bulduğunu kaydetti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İsrail'in politikalarını eleştirdi

- ❑ Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "İsrail'in mevcut yönetim altında hız verdiği saldırgan politikaları bölgemizin huzur ve istikrarını tehdit ediyor." dedi.
- ❑ Cumhurbaşkanı Erdoğan, Azerbaycan'ın Hankendi şehrinde gerçekleştirilen Ekonomik İşbirliği Teşkilatı 17. Zirvesi'ndeki konuşmasında, zirve kapsamında dostlarıyla bir araya gelmekten memnuniyet duyduğunu ifade etti.
- ❑ Azerbaycan'ın sıcak misafirperverliği ile bu güzide şehirde kendilerini ağırlayan Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev başta olmak üzere tüm yetkililere ve Azerbaycan halkına teşekkür eden Erdoğan, "Toplantımızın işgalden azat edilmiş bir şehirde, Hankendi'de düzenlenmesi zirvemize ayrı bir önem ve mana kazandırıyor. İlham kardeşimin vizyoner yaklaşımıyla bu kadim şehrin Kafkasların yeni kalkınma ve barış merkezi olacağına gönülden inanıyorum." diye konuştu.
- ❑ Bölgede yaşanan gelişmelerin tabiatıyla bu konulara işaret edilmesini gerekli kıldığını belirten Erdoğan, şöyle devam etti:
- ❑ "İsrail'in mevcut yönetim altında hız verdiği saldırgan politikaları, bölgemizin huzur ve istikrarını tehdit ediyor. Gazze'de 57 bine yakın kardeşimizin hayatını kaybettiği mezalimin bir an önce durması için hep beraber daha fazla çalışmalıyız. İran'a yönelik saldırıların kabul edilemez olduğunu ilk gün kayda geçirdik. Bölgemizin daha büyük bir felakete sürüklenmemesi için yoğun gayret gösterdik.
- ❑ Taraflar arasındaki fiili ateşkesin sükunete tahvil edilmesini ümit ediyoruz. Bu dost meclisimizde bir kez daha şu hususun altını çizmek isterim; İsrail'in Lübnan, Suriye ve İran'a saldırılarının arka planında hepimizin bildiği üzere Filistin halkına diz çöktürme siyaseti yatıyor. Biz ne Filistin davasını terk edebiliriz ne de Netanyahu yönetiminin bölgemizi kan gölüne çevirmesine sessiz kalabiliriz. Doğruları cesaretle söylemeye, zalimler karşısında mazlunun yanında dimdik durmaya devam edeceğiz."

Enflasyon, hazıranda yavaşladı

- ❑ Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), hazıranda aylık bazda yüzde 1,37, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yüzde 2,46 artış gösterdi. Yıllık enflasyon, tüketici fiyatlarında yüzde 35,05, yurt içi üretici fiyatlarında yüzde 24,45 olarak kayıtlara geçti.
- ❑ Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, hazıranda 12 aylık ortalamalar dikkate alındığında tüketici fiyatları yüzde 43,23, yurt içi üretici fiyatları yüzde 28,34 arttı.

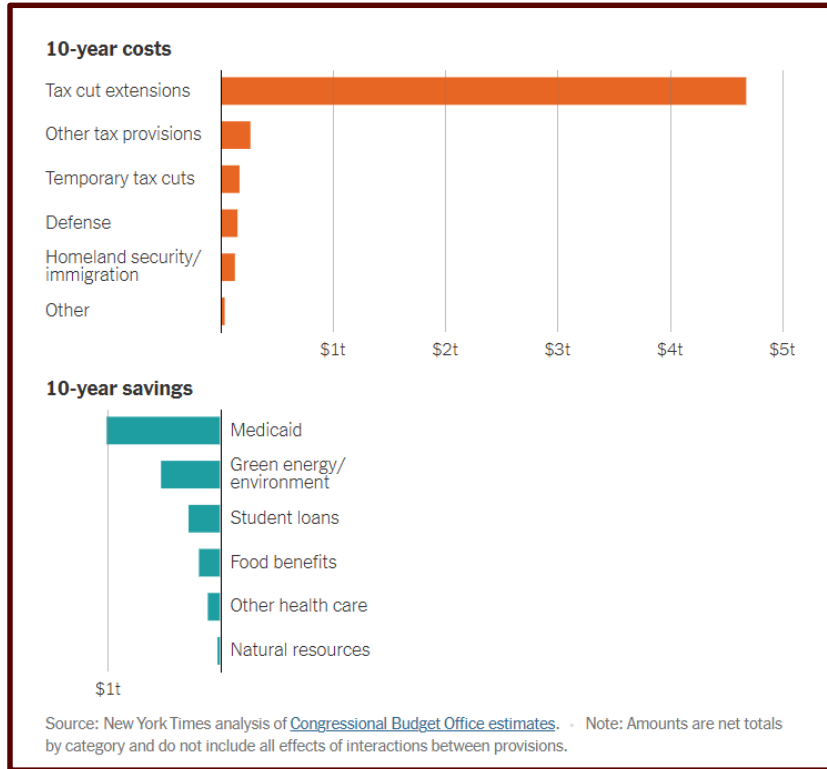
Enflasyon yorumları

- ❑ Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, "Kararlı tutumumuz sayesinde bu yıl sonunda 20'li rakamlara, önümüzdeki dönemde de tek haneli enflasyona ulaşarak vatandaşımızı kalıcı refah artışıyla buluşturmayı hedefliyoruz." ifadesini kullandı.
- ❑ Ticaret Bakanı Ömer Bolat, "Bu yıl sonu enflasyonunun, TCMB'nin tahmin aralığında gerçekleşeceğine inancımız tam. Tüm ekonomik aktörlerin planlamalarını bu patikaya göre yapmaları önem arz ediyor." ifadesini kullandı.
- ❑ Uzmanlar, açıklanan enflasyon verisinin ardından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) ana eğilim açısından takip ettiği mevsimsellikten arındırılmış TÜFE göstergelerinin haziranda ılımlı yükselişe işaret ettiğini belirterek, yavaşlayan enflasyonun faiz indirimi beklentilerini desteklediğini ifade etti.
- ❑ AA Finans Analisti ve Ekonomist Haluk Bürümcekçi, verilere ilişkin yaptığı değerlendirmede, "Bankalara uygulanan kredi sınırlarının korunması, faiz artışı ile para politikasının sıkılaştırması ve döviz satış müdahalelerinin desteği ile TL'de reel değerlenme eğiliminin tekrar sağlanması ve iç talep ile ekonomik aktivitede gözlenen yavaşlama ile enflasyon ana eğiliminin son aylarda düşüş eğilimine geçtiği izleniyor." dedi.
- ❑ Bu doğrultuda, yılın kalan döneminde kurlar, ücretler, yönetilen fiyatlar ve emtia fiyatlarında şok bir gelişmenin gözlenmemesi durumunda enflasyonun 2025 sonunda yüzde 30 seviyelerine gerileyebileceğini belirten Bürümcekçi, gıda enflasyonunun işlenmemiş ve işlenmiş gıda grubunu aşağı çektiğini ifade etti.
- ❑ Bürümcekçi, "TCMB'nin ana eğilim açısından takip ettiği mevsimsellikten arındırılmış TÜFE göstergeleri haziranda ılımlı yükselişe işaret ediyor." ifadesini kullandı.
- ❑ Bürümcekçi, TCMB'nin 24 Temmuz'daki PPK toplantısında politika faizinde indirimlerine 250 baz puan ile başlaması olasılığının yüksek olduğunu belirterek, yurtiçi ve küresel risklere karşı bu toplantıda da faiz koridorunu asimetrik şekilde korunması olasılığının bulunduğunu belirtti.
- ❑ Bluebay Varlık Yönetimi Gelişen Piyasalar Kıdemli Stratejisti Timothy Ash, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in planının çalıştığını, TCMB'nin son faiz artırımlarının ekonomik aktiviteyi frenlemeye başladığına işaret eden Ash, "Türkiye'de enflasyonun tahminlerden daha yavaş seyretmesi faiz indirimi beklentilerini destekliyor. Enflasyon aşağı yönlü sürpriz yapmaya devam edecek." değerlendirmesinde bulundu.

Karşılıklı tarifelerde süre dolmaya yakinken...

- ❑ Donald Trump, yeni anlaşmaları tamamlamak için 9 Temmuz'a kadar vermesi gereken son tarih öncesinde, Beyaz Saray'ın cuma gününden itibaren ticaret ortaklarına ABD'ye yönelik ihracatlarına uygulanacak yeni gümrük vergilerini tek taraflı olarak bildirmeye başlayacağını söyledi.
- ❑ Trump, gazetecilere yaptığı açıklamada, Cuma günü "10 veya 12" mektup gönderilmesini beklediğini, önümüzdeki günlerde daha fazlasının gönderilmesini beklediğini, böylece tüm ortakların önümüzdeki Çarşamba günü son tarihe kadar "tam olarak kapsanacağını" söyledi.
- ❑ Trump, yeni tarifelerin "yüzde 60 veya 70'lik tarifelerden yüzde 10 ve 20'lik tarifelere kadar değişeceğini" söyledi ve bazı ülkelerin 2 Nisan'daki "kurtuluş günü"nde duyurulanlardan daha yüksek vergiler alabileceği ihtimalini gündeme getirdi.
- ❑ Trump, başlangıçta ağır "kurtuluş günü" tarifelerinin baskısı nedeniyle büyük ticaret ortaklarıyla bir dizi anlaşma olacağını öngörmüştü. Ancak Perşembe günü sabrının tükendiğini ima etti.
- ❑ **"Birkaç başka anlaşma" gelirken Trump, diğerlerinin tek taraflı muamele göreceğini söyledi. "Eğilimim, bir mektup gönderip hangi tarifeleri ödeyeceklerini söylemek," dedi. "Çok daha kolay."**
- ❑ Başkan, tarifelerin tüm mallara uygulanan genel oranlar mı olacağını yoksa belirli ürünlere uygulanan ücretleri de kapsayıp kapsamayacağını söylemedi. Otomobiller ve çelik halihazırda sırasıyla %25 ve %50 oranında tarifelendiriliyor.
- ❑ Diğer taraftan ABD, AB'yi gıda ihracatına %17 gümrük vergisiyle tehdit ediyor. Washington toplantılarında AB ticaret komiserine uyarıda bulunuldu.
- ❑ Görüşmelere katılan üç kişiye göre, ABD, Brüksel ile arasındaki ticaret anlaşmazlığını dramatik bir şekilde tırmandırarak AB'nin tarım ürünleri ihracatına yüzde 17 oranında gümrük vergisi uygulamakla tehdit etti.
- ❑ Son dakika hamlesi, ABD'nin 9 Temmuz'da bir ticaret anlaşmasına varılması için belirlenen son tarihten önce geldi. Bu tarihten sonra herhangi bir anlaşmaya varılamaması halinde ABD, tüm AB mallarına yüzde 20 oranında gümrük vergisi uygulayacağını açıklamıştı.
- ❑ Başkan Donald Trump, Brüksel'in ABD şirketlerine düzenlemelerden geniş kapsamlı muafiyetler tanımasını ve ABD ile olan ticaret fazlasını azaltmasını istiyor.

Trump'ın büyük, güzel politika zaferi

- ❑ Donald Trump, Amerikalılar'ın bağımsızlık gününü kutlamaya hazırlandığı sırada, siyasi gücünü pekiştiren "büyük güzel tasarı" için Iowa eyalet fuar alanında zafer turu attı.
- ❑ Trump'ın "büyük, güzel yasa tasarısının" kabulü, başkanın haklılığının bir göstergesiydi ve sıklıkla anlaşmazlıklar yaşayan Cumhuriyetçi Parti üzerindeki kontrolünü sıkılaştırdığının en açık işaretiydi.
- ❑ Elon Musk gibi müttefikler de dahil olmak üzere muhafazakar Amerika'nın her yerinden, önümüzdeki on yılda federal açığa 3 trilyon dolardan fazla eklemesi öngörülen yasanın mali etkisi konusunda ciddi şüpheler vardı. Daha ılımlı Cumhuriyetçiler, düşük gelirli ve engelli Amerikalılar için sağlık hizmeti planı olan Medicaid'de sert kesintiler ve temiz enerji şirketlerine yönelik sübvansiyonların geri çekilmesi konusunda endişelerini dile getirmişti.
- ❑ Ama sonunda, Trump son dakika baskısıyla eleştirmenlerini susturdu. Yasa tasarısı Senato ve Temsilciler Meclisi'nden üst mecliste sadece üç Cumhuriyetçi ve alt mecliste iki Cumhuriyetçi red oyuyla geçti.

IMF, vergi indirimi tasarısını eleştirdi

- ❑ Julie Kozack, düzenlediği basın toplantısında, küresel ekonomideki gelişmelere ilişkin değerlendirmelerde bulundu.
- ❑ Kozack, tasarının bütçe açığını artıracak ve federal borcun azaltılması tavsiyesine ters düştüğünü söyledi. IMF'nin, ABD'nin kamu borcunun gayrisafi yurt içi hasılasına (GSYH) oranını düşüşe geçirmek için zamanla bütçe açığını azaltması gerektiği tutumunu da koruduğunu anlattı.
- ❑ Borcun düşürülmesi için mali konsolidasyon gerektiğine işaret eden Kozack, bu sürece erken başlanmasının önemini vurguladı.
- ❑ Kozack, ABD'nin bütçe açığını ve borcunu azaltmak için elinde birçok farklı politika seçeneği bulunduğuna değinerek, bunların ele alınması konusunda ülke içinde bir uzlaş sağlanması gerektiğini kaydetti.
- ❑ Yasa tasarısının ABD ekonomisine olası etkilerini incelediklerini dile getiren Kozack, "Dünya Ekonomik Görünüm" raporu temmuz ayı güncellemesinde söz konusu etkilere yer vereceklerini bildirdi.
- ❑ Kozack, yapılan ticaret anlaşmaları ya da duyurularını da raporun temmuz ayı güncellemesine dahil etmeye çalışacaklarını aktardı.
- ❑ IMF Sözcüsü Kozack, küresel ekonomiye ilişkin tahminleri yaparken yüksek belirsizliğin yaşandığı bir dönemde olduğunu göz önünde bulundurduklarını ifade etti.
- ❑ Kozack, "Ticaret ortamında çok önemli değişimler görüyoruz ancak ülkelerin kendi dirençlerini arttırmak için yapabilecekleri ve yapmaları gereken çok şey var." dedi.
- ❑ Bir süredir düşük büyüme, yüksek borç ortamında olduklarını kaydeden Kozack, yüksek belirsizlik ve zayıf ticaretin bu ortamı etkilediğini kaydetti.

Banka kredileri eğilim anketi

- ❑ TCMB'nin bankaların 2025 yılının ikinci çeyreğine ilişkin değerlendirmeleri ile 2025 yılının üçüncü çeyreğine ilişkin beklentilerini içeren "Banka Kredileri Eğilim Anketi" yayımlandı.
- ❑ Ankete göre, 2025 yılının ikinci çeyreğinde, bankalar işletmelere kullandırdıkları kredilere uyguladıkları standartları genel olarak sıkılaştırdı. Bu dönemde alt kırılımlar incelendiğinde vade bakımından uzun vadeli kredilere uygulanan standartlar temelde aynı kalırken, kısa vadeli kredilere uygulanan standartların sıkılaştığı, para cinsi bakımından TL kredilere uygulanan standartlarda belirgin bir değişim gözlenmedi.
- ❑ Yabancı Para (YP) kredilere uygulanan standartların sıkılaştığı, ölçek bakımından ise KOBİ'lere verilen kredilere uygulanan standartlarda belirgin bir değişim gözlenmezken, büyük işletmelere verilen kredilere uygulanan standartlar sıkılaştı.
- ❑ Yılın üçüncü çeyreği için bankaların beklentisi ise işletmelere verilen kredilere uygulanan standartların, YP krediler ve büyük işletmelere verilen krediler dışında genel olarak bir miktar gevşeyeceği yönünde oluştu.
- ❑ Öte yandan yılın ikinci çeyreğinde, yoğunluğu ihtiyaç kredilerinden oluşan diğer bireysel kredi türlerine uygulanan standartların gevşediği, konut ve taşıt kredilerine uygulanan standartlarda ise belirgin bir değişim olmadığı görüldü. Yılın üçüncü çeyreğinde bankalar, tüm bireysel kredi türlerine uygulanan standartlarda belirgin bir değişim olmayacağını tahmin ediyor.
- ❑ Anket sonuçları kredi talebi açısından incelendiğinde, işletmelere verilen kredilerde genel olarak talepte artış görülmeydi. Uzun vadeli kredi talebi temelde aynı kalırken, Türk lirası kredi talebinde bir miktar azalma, KOBİ kredi talebi başta olmak üzere işletmelere verilen diğer kredilerde ise talepte artış görüldü.
- ❑ Yılın üçüncü çeyreğinde, işletmelere verilen tüm kredilere olan talepte belirgin bir artış bekleniyor. Yılın ikinci çeyreğinde, konut kredi talebinde artış, taşıt ve diğer bireysel kredilere olan talepte ise azalış görüldü.
- ❑ Yılın üçüncü çeyreği için bankaların beklentisi, tüm bireysel kredi türlerine olan talepte belirgin bir değişim olmayacağı yönünde oluştu. Bankaların fon sağlama imkanlarının gelişimi incelendiğinde, yılın ikinci çeyreğinde yurt içi fonlama koşullarında belirgin, yurt dışı fonlama koşullarında ise bir miktar sıkılaşma görüldü. Üçüncü çeyrekte, yurt içi ve yurt dışı fonlama koşullarının belirgin bir şekilde gevşeyeceği bekleniyor.

Türk müteahhitlik sektörü yurt dışında yükseliyor

- ❑ Türk müteahhitlik sektörünün bu yılın ilk yarısında yurt dışında üstlendiği projelerin tutarı 6,2 milyar dolara ulaştı
- ❑ . AA muhabirinin, Ticaret Bakanlığı verilerinden yaptığı derlemeye göre, Türk müteahhitlik sektörü, yıllık uluslararası müteahhitlik gelirlerinden en çok pay alan ilk 10 ülke arasında bulunuyor.
- ❑ Sektör, 2020'de yurt dışında yaklaşık 17,2 milyar dolarlık 386 proje yürüttü. Türk firmalarının yurt dışında üstlendiği projelerin tutarı 2021'de 31 milyar 790 milyon dolara çıktı. Söz konusu yılda 459 proje üstlenilirken elde edilen tutar, bugüne kadar ki en yüksek proje bedeli olarak hesaplandı.
- ❑ Proje tutarı, 2022'de 20,1 milyar dolara gerilerken proje sayısı 2021'e göre artış kaydetti. Söz konusu yılda proje sayısı 512 olarak kayıtlara geçti.
- ❑ Yurt dışı müteahhitlik sektörünün 2023'te üstlendiği projelerin tutarı 28,6 milyar dolar, proje sayısı da 445 oldu.
- ❑ Sektörün geçen yıl üstlendiği proje tutarı da küresel ekonomik sorunlar ve Rusya-Ukrayna Savaşı'nın etkisine rağmen 31,2 milyar doları buldu. Bu dönemde 378 proje üstlenildi.
- ❑ Türk müteahhitlik sektörü bu yıl haziran sonuna kadar yurt dışında 93 proje üstlendi ve bunların tutarı 6,2 milyar dolar olarak kaydedildi.
- ❑ Sektörün üstlendiği işlerde ortalama proje bedelindeki seyir de dikkati çekti. Sektör, son olarak 2015'te 83,8 milyon dolarlık ortalama proje bedeline ulaşırken 2021'de bu rakam 69,3 milyon dolar oldu.
- ❑ Ortalama proje değeri, 2022'de 39,2 milyon dolar, 2023'te 64,2 milyon dolar, geçen yıl da 82,7 milyon dolar olarak hesaplandı. Bu yıl üstlenilen projelerde de ortalama tutar 66,5 milyon dolara yaklaştı.
- ❑ Üstlenilen projelerin ülkelere göre dağılımında Rusya ilk sırada yer aldı. Rusya'da bugüne kadar 103,1 milyar dolarlık proje yürütüldüğü görüldü. Rusya'yı 54,2 milyar dolarla Türkmenistan ve 36,6 milyar dolarla Irak izledi. Bu ülkelerin ardından 33,4 milyar dolarlık projeye Suudi Arabistan ve 31,4 milyar dolarla Libya geldi.
- ❑ Sektörün üstlendiği projelerde 29,6 milyar dolarlık tutarla Kazakistan da öne çıktı. Cezayir'de 23,2 milyar dolar, Azerbaycan'da 20,8 milyar dolar, Katar'da 20,3 milyar dolar ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde 18,8 milyar dolarlık proje üstlenildi.
- ❑ Türk müteahhitlerin bugüne kadar yurt dışında üstlendiği projelerde yüzde 14,1 ile kara yolu, tünel ve köprüler ilk sırayı aldı. Bu sektörü, yüzde 13,4 ile konut, yüzde 8,5 ile enerji santrali, yüzde 7,1 ile demir yolu ve yüzde 6,8 ile ticaret merkezi projeleri takip etti.

Baykar Piaggio Aerospace'in üst yöneticisi belli oldu

- ❑ Türkiye'nin önde gelen havacılık firması Baykar'ın kısa süre önce resmen bünyesine kattığı Piaggio Aerospace'te halihazırda operasyon direktörü olarak görev yapan İtalyan Giovanni Tomassini'nin üst yönetici (CEO) olarak atandığı bildirildi.
- ❑ Şirketten yapılan yazılı açıklamada, "Baykar Piaggio Aerospace Yönetim Kurulu, mevcut Operasyon Direktörü (COO) Giovanni Tomassini'nin şirketin yeni üst yönetici (CEO) olarak atandığını duyurdu." ifadesi kullanıldı.
- ❑ Açıklamada, 1964 doğumlu olan Tomassini'nin, Milano Politeknik Üniversitesi'nden makine mühendisliği yüksek lisans derecesine sahip olduğu ve 2009 yılından bu yana Piaggio Aerospace'te çalıştığı belirtildi.
- ❑ Tomassini'nin daha önce Ansaldo Sistemi Industriali ve Aermacchi firmalarında da üretim müdürü olarak çalıştığı kaydedildi.
- ❑ Açıklamada görüşlerine yer verilen Baykar Genel Müdürü ve Baykar Piaggio Aerospace Yönetim Kurulu Başkanı Haluk Bayraktar, "Giovanni'nin atanması, mevcut yönetimin yetkinliklerine duyulan güvenin ve süreklilik tercihinin bir göstergesidir. Olağanüstü yönetim yıllarının ardından, şirket artık Piaggio Aerospace'in mirasını Baykar'ın yenilikçiliği ve uzmanlığıyla birleştiren yeni bir sanayi vizyonu ile yeniden yapılanmaya başlayabilir. Giovanni'nin deneyimi, bu yolun somutlaşmasında ve şirketin sanayi gelişimi ve uluslararası büyümede yeni bir döneme girmesinde kritik rol oynayacaktır." ifadelerini kullandı.
- ❑ Bu arada Baykar 27 Aralık 2024'te yaptığı açıklamada, İtalya İşletmeler ve Made in Italy Bakanlığı ülkenin havacılık devi firması Piaggio Aerospace'in Baykar'a satışına onay verdiğini duyurmuştu.
- ❑ Baykar'ın, İtalya'nın 140 yıllık havacılık devi Piaggio Aerospace'in satın alma süreci 30 Haziran'da atılan son imzalarla tamamlanmıştı.
- ❑ Bu gelişme, İtalya ve Türkiye başta olmak üzere dünya genelinde büyük yankı yaratmıştı.

Gazze'de yardım noktalarına saldırılar...

- 27 Mayıs'tan bu yana İsrail-ABD güdümlü 'Gazze İnsani Yardım Vakfı' tarafından insani yardım adı altında kurulan dağıtım bölgelerinde, İsrail'in Filistinlileri hedef aldığı sistematik saldırılar devam ediyor.

BCG, Filistinlileri Gazze'den 'taşımak' için model plan hazırladı!

- ❑ Financial Times'ın araştırmasına göre Boston Consulting Group, Filistinlilerin Gazze'den "taşınmasının" maliyetini modelledi ve parçalanmış yerleşim yeri için bir yardım planının başlatılmasına yardımcı olmak üzere milyonlarca dolarlık bir sözleşme imzaladı.
- ❑ Danışmanlık şirketi, İsrail ve ABD destekli Gazze İnsani Yardım Vakfı'nın kurulmasına yardımcı oldu ve ilgili bir güvenlik şirketini destekledi ancak daha sonra yüzlerce Filistinlinin ölümüyle gölgelenen projeyi reddetti ve geçen ay iki ortağını işten çıkardı.
- ❑ Projeye yakın kaynaklara göre BCG'nin rolü kamuoyuna açıklanandan daha kapsamlıydı; yedi ay sürdü, 4 milyon dolardan fazla sözleşmeli işi kapsadı ve firmanın üst düzeylerinde iç tartışmalar yaşandı.
- ❑ Bir düzineden fazla BCG personeli, Ekim ile Mayıs sonu arasında doğrudan "Aurora" kod adlı gelişen proje üzerinde çalıştı. BCG'deki üst düzey isimler, şirketin baş risk yöneticisi ve sosyal etki uygulamasının başkanı da dahil olmak üzere girişimi görüştü.
- ❑ BCG ekibi ayrıca Gazze'nin savaş sonrası yeniden inşası için bir finansal model oluşturdu; bu modelde yüz binlerce Filistinlinin şeritten taşınması için maliyet tahminleri ve böyle bir kitlesel yerinden etmenin ekonomik etkisi de yer alıyordu. Bir senaryoda 500.000'den fazla Gazzelinin kişi başı 9.000 dolar değerinde "yer değiştirme paketleri" ile bölgeyi terk edeceği veya toplamda yaklaşık 5 milyar dolar olacağı tahmin ediliyordu .
- ❑ BCG'nin çalışmalarına aşına dokuz kişi, FT'ye, dünyanın en prestijli danışmanlık şirketlerinden birinin, Beyaz Saray tarafından savunulan ancak uluslararası alanda kınanan bir plana nasıl giderek daha fazla dahil olduğunu anlattı.
- ❑ BCG daha önce katılımının ölçeği hakkında çok az şey söyledi. Çalışmanın Ekim 2024'te "diğer yardım çabalarıyla birlikte faaliyet göstermesi amaçlanan bir yardım kuruluşu kurulmasına yardımcı olmak" için bir pro bono (gönüllü) projesi olarak başladığını açıkladı. BCG daha sonraki çalışmanın "yetkisiz" olduğunu iddia etti ve Washington merkezli ABD savunma uygulamasından iki kıdemli ortağın yanlış kararlarını suçlamaya çalıştı.
- ❑ Erken dönem pro bono çalışmalarına aşına olan kişilere göre, BCG başlangıçta Washington bölgesinde bir güvenlik yüklenicisi olan Orbis tarafından yeni bir yardım operasyonu için fizibilite çalışmasına yardımcı olması için görevlendirilmişti.
- ❑ Orbis, çalışmayı İsraili bir düşünce kuruluşu olan Tachlith Enstitüsü adına hazırlıyordu. BCG'nin danışman olarak seçilmesinin sebebinin, Orbis için çalışan eski bir CIA ajanı olan Phil Reilly ile uzun süredir devam eden ilişkisi olduğu söyleniyordu.

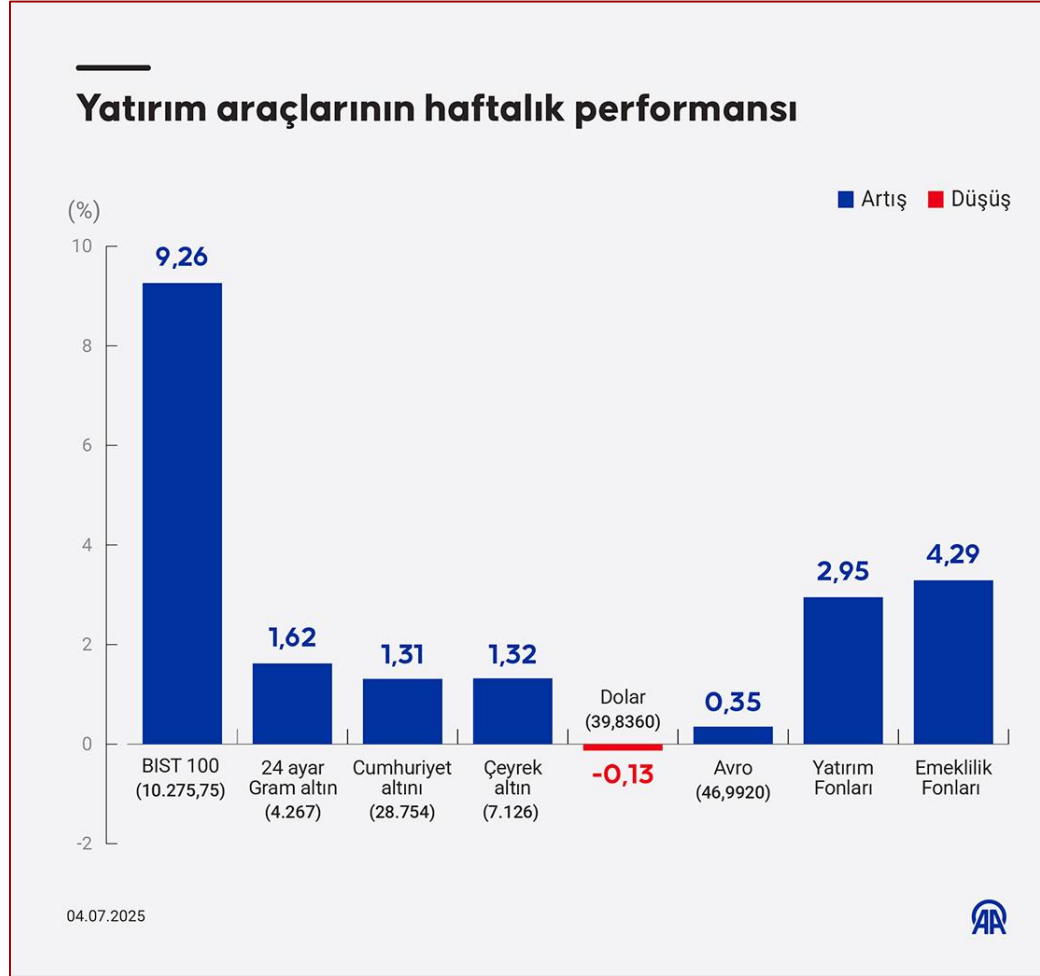
AA Finans Ödemeler Dengesi Beklenti Anketi ve REDK

- ❑ AA Finans'ın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından 11 Temmuz'da açıklanacak "Mayıs 2025 Ödemeler Dengesi" verilerine ilişkin beklenti anketi, 16 ekonomistin katılımıyla sonuçlandı.
- ❑ Ankete göre, ekonomistler, cari işlemler hesabının mayıs ayında 1 milyar 84 milyon dolar açık verdiğini öngördü.
- ❑ Ekonomistlerin söz konusu dönem için cari açık beklentileri, 280 milyon dolar ile 4 milyar 800 milyon dolar arasında değişti.
- ❑ Ekonomistler, cari işlemler açığının 2025 yılında 19 milyar 783 milyon dolar olarak gerçekleşeceğini tahmin etti. Ekonomistlerin 2025 için cari açık beklentisi 17 milyar dolar ile 22 milyar dolar aralığında yer aldı.
- ❑ Türkiye'nin cari işlemler hesabı, nisanda 7 milyar 864 milyon dolar açık verirken, yıllıklandırılmış cari açık 15 milyar 815 milyon dolar olmuştu.
- ❑ Diğer taraftan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan geçici verilere göre, 2003=100 bazlı reel efektif döviz kuru endeksi, TÜFE bazında hazıranda bir önceki aya kıyasla 1,19 puan azalarak 69,97 oldu. Endeks, Mayıs 2025'te 71,16 düzeyindeydi.
- ❑ Bu dönemde Yİ-ÜFE bazında reel efektif döviz kuru endeksi, 0,98 puan düşüşle 93,69'dan 92,71'e geriledi.
- ❑ Türk lirasının değeri, geçen yılın aynı dönemine göre TÜFE bazında 3,13 puan artarken, Yİ-ÜFE bazında da 2,52 puan azaldı.

Borsa ve ajanda

- ❑ Borsa İstanbul'da BIST 100 endeksi, günü yüzde 0,46 değer kazanarak 10.275,75 puandan tamamladı
- ❑ BIST 100 endeksi, önceki kapanışa göre 47,36 puan artarken, toplam işlem hacmi 85 milyar lira oldu. Bankacılık endeksi yüzde 1, holding endeksi yüzde 0,52 değer kazandı.
- ❑ Sektör endeksleri arasında en çok kazandıran yüzde 2,89 ile spor, en çok kaybettiren yüzde 1,53 ile finansal kiralama faktoring oldu.
- ❑ Teknik açıdan BIST 100 endeksinde 10.300 ve 10.400 seviyeleri direnç, 10.100 ve 10.000 puanın ise destek konumunda olduğu kaydediliyor.
- ❑ Küresel piyasalarda, ABD Başkanı Donald Trump'ın ülkelere göndereceği tarife mektupları ve ABD'deki vergi tasarısına yönelik haber akışı yatırımcıların odağına yerleşti.
- ❑ Haftaya yurt içinde ödemeler dengesi, sanayi üretimi,
- ❑ Yurt dışında ise ABD Merkez Bankası Federal Açık Piyasa Komitesi toplantı tutanakları, Çin'de ve Almanya'da enflasyon, İngiltere'de büyüme verileri takip edilecek

Bu hafta yatırım araçlarının performansı

Haftadan kalanlar

- ❑ CHP Kurultayı'nın iptali davasının 8 Eylül'e ertelendiğinin duyurulmasına, piyasalar da tepkisiz kalmadı. Borsa İstanbul 100 endeksi, yüzde 3'ü aşarken, bankacılık endeksinde de artış yüzde 5'in üzerine çıktı. Dolar ve Euro ise, geriledi. Türkiye'nin 5 yıllık CDS'i 300 baz puanının altına indi.
- ❑ Dış ticaret açığı mayısta bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,7 artarak 6 milyar 468 milyon dolardan, 6 milyar 645 milyon dolara yükseldi.
- ❑ Türkiye'de işsizlik oranı, mayısta bir önceki aya göre 0,2 puan azalarak yüzde 8,4 oldu.
- ❑ İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI haziranda 46,7'ye gerileyerek son sekiz ayın en düşük değerini aldı.
- ❑ Goldman Sachs, Fed'in faiz indirimlerine başlama tahminini öne çekti. Banka, Merkez Bankası'nın Aralık yerine Eylül ayında indirimle başlamasını bekliyor .
- ❑ ABD Başkanı Donald Trump, yaşadığı pirinç sıkıntısına rağmen kendilerinden pirinç almadığı gerekçesiyle Japonya'yı tarife uygulamakla tehdit etti.
- ❑ ABD'nin önde gelen yatırım bankası JPMorgan, TL cinsinden tahviller için "ağırlığını artır" pozisyonunu devam ettirdiklerini belirtti.
- ❑ Bakan Şimşek, "Risk primimizdeki düşüşün dış kaynak temin koşullarını daha da iyileştirmesini bekliyoruz" şeklinde değerlendirdi.
- ❑ Washington'un bazı silah tedariklerini durdurmasının ardından Ukrayna, ABD büyükelçiliğini çağırdı. Silah sevkiyatındaki azalma Kiev'i Rusya'nın artan saldırılarına karşı daha savunmasız hale getiriyor.
- ❑ AB, ağır sanayiye ihracattaki karbon vergisinden muaf tutacak. Yabancı rekabete karşı Avrupa üreticilerini destekleme tavizleri, iklim hedeflerinin hafifletilmesi çağrılarının ardından geldi.
- ❑ Akaryakıt, sigara ve alkolün ÖTV'si 6 aylık ÜFE oranında yüzde 15,71 artacak.
- ❑ SSK ve Bağkur emeklileri yüzde 16,67 oranında; memur ve memur emeklileri ise, yüzde 15,6 oranında maaş farkı alacak.
- ❑ Londra Metal Borsası'nda (LME) işlem gören temel metallerin fiyatları bu yılın ilk yarısında genel olarak sınırlı yükselişlerle tamamlandı.
- ❑ Bir süredir kanserle mücadele eden 69 yaşındaki gazeteci-yazar Nihat Genç, tedavi gördüğü Gazi Hastanesi'nde hayatını kaybetti.